

Projekt Bulwark of Europe – digitalizacija habsburško-osmanske krajine

Marta Jurković, Filip Šimunjak

O projektu

Bulwark of Europe (predziđe Europe) projekt je koji se bavi proučavanjem rane faze Hrvatske i Slavonske vojne krajine, tj. razdobljem od sredine 16. stoljeća do „konsolidacije” Krajine na Saboru u Brucku na Muri 1578. godine. Cilj projekta je približiti Vojnu krajinu široj publici na zanimljiv i interaktivan način.

Projekt je započeo u sklopu kolegija „Uvod u istraživački rad“, nositeljice prof. dr. sc. Nataše Štefanec, na kojemu je grupa studenata transkribirala i obradila za sada najraniji poznati krajiški popis (*Kriegsstaat*) iz 1556. godine, pisan njemačkom goticom. U programu Google Maps izrađena je prateća interaktivna karta Vojne krajine (1556.), pripadajuća tablica s podacima te uvodni tekst. Izrađena je prateća interaktivna karta Vojne krajine (1556.), u programu Google Maps, prateća tablica s podacima i uvodni tekst. Na stranici su obrađene i najvažnije osobe i utvrde koje popis spominje. Mrežna stranica projekta svojevrsna je baza podataka koju tijekom narednog desetljeća želimo dopunjavati novim materijalima. Sučelje stranice u potpunosti je

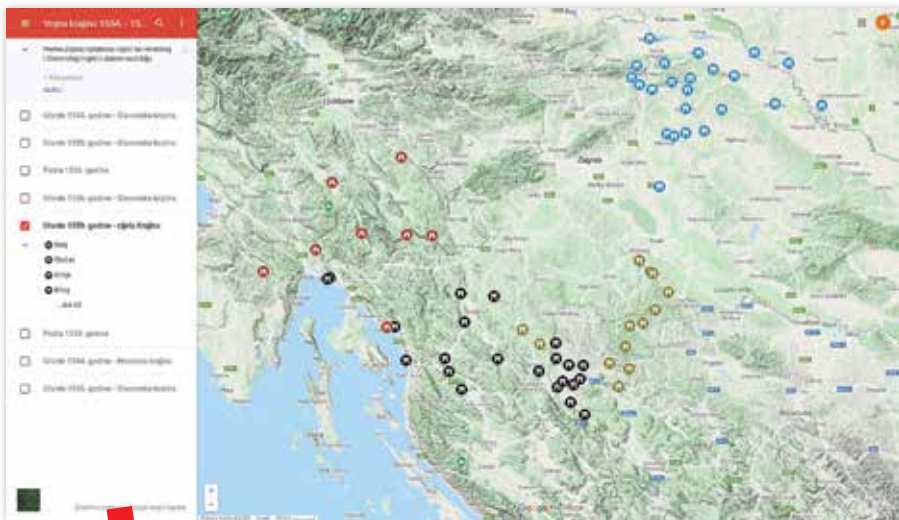
Interaktivni grafički prikaz (primjer fortifikacija zagrebačkog Gradeca).

prevedeno na engleski jezik, a trenutno se radi i na prijevodu sažetaka problemsko-preglednih eseja. Želja nam je da stranica postane značajan izvor za istraživače ranoga novog vijeka, za zainteresirane iz Hrvatske i svijeta, ali i mjesto na kojem bi nastavnici, učenici i studenti mogli dobiti najmoderniji vizualni prikaz vojno-krajiškog razvoja i prostora (interaktivne karte, 3D modeli i sl.).

Digitalizacija i interaktivni sadržaji

Na mrežnoj stranici projekta dostupne su interaktivne karte pomoću kojih se može pratiti brojčano stanje svake popisane krajiške utvrde iz godine u godinu. Karte su izrađene na temelju desetak popisa koji donose brojčano stanje na Hrvatskoj i/ili Slavonskoj vojnoj krajini. Osim interaktivnih radi se i na izradi „klasičnih” karata te na pisanju eseja o razvoju Vojne krajine, krajiške pošte te o krajiškim utverdama. Uz svaku utvrdu nalazi se njezin povijesni grafički prikaz (ako postoji) te statistički pregled kretanja broja vojnika tijekom godina za kojih je utvrda bila u funkciji.

Uz pojedine utvrde nalazi se i niz različitih grafičkih priloga koji sintetiziraju podatke na jednostavan i interaktivan način. Tako je za „zagrebački fortifikacijski trio” (Gradec, Kaptol i biskupsku utvrdu) izrađen interaktivni grafički prikaz koji sintetizira tlocrt i vrijeme podizanja pojedinih fortifikacijskih elemenata. Uz to, članovi projekta aktivno rade na izradi 3D modela utvrda. Trenutačno su na stranicama

Interaktivna karta krajiških utvrda iz godine u godinu (primjer 1559. godine)

INFO

Web-stranica projekta:

<https://vojnakrajina.ffzg.unizg.hr/>

Facebook stranica projekta:

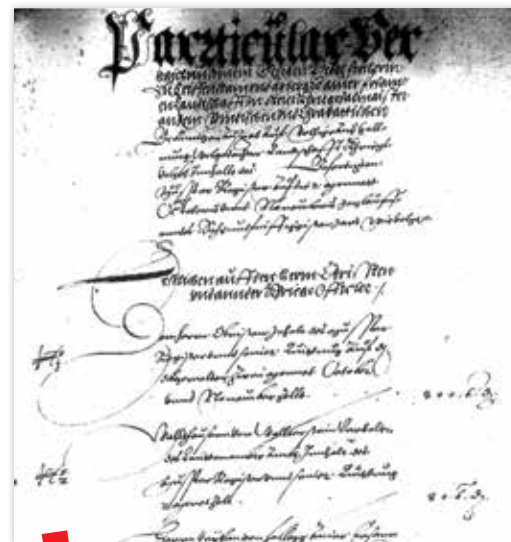
<https://www.facebook.com/bulwark.of.europe/>

dostupni modeli zagrebačke biskupske utvrde i renesansne utvrde Konjščina, a radi se na izradi novih modela.

Jedan od glavnih ciljeva projekta jest promicanje digitalne pristupačnosti literature i izvorne građe. Na mrežnim mjestima projekta nalazi se niz objavljenih izvora i literature, kao i tablični pregledi svih do danas poznatih krajiških vojnih popisa iz 16. stoljeća. Osim toga, radi se i na objavljivanju do danas neobjavljenih povijesnih izvora. Tako se na stranici može pronaći i originalni spis najranijeg sačuvanog krajiškog popisa, pisan njemačkom goticom, iz 1556. godine. Spis je popraćen cjelovitim transkriptom kako bi se posjetitelju omogućilo da se i sam upozna s njemačkom goticom te okuša u transkribiranju i, potencijalno, razvije nove jezične vještine. Završno, pod rubrikom *Dodaci* na stranici se nalazi popis korisnih linkova za pristup mrežnim kartografskim i povijesnim izvorima, znanstvenoj literaturi te sličnim mrežnim mjestima koja sintetiziraju razne digitalne sadržaje.

Projekt Bulwark of Europe posljednjih nekoliko mjeseci aktivan je i na mrežnim stranicama *Facebooka*. Od osnutka stranica je prikupila 2.000 pratitelja. Na stranici se redovito objavljuju kraći tekstovi povijesne tematike popraćeni grafičkim priložima. Tekstovi se objavljuju paralelno na hrvatskom i engleskom jeziku. Iako se projekt primarno bavi hrvatsko-osmanskom granicom, objavljivanje na engleskom jeziku rezultiralo je značajnim uključivanjem međunarodne publike te posredno popularizacijom hrvatske ranonovovjekovne povijesti (sudeći prema *Facebook* analitici stranica ima gotovo tri puta više anglofonih negoli domaćih pratitelja).

Digitalizacija i izrada interaktivnih sadržaja nastaviti će se odvijati do daljnjega. Članovi projekta aktivno rade na novim sadržajima i željno iščekuju i pozdravljaju zanimanje novih pojedinaca, koji su spremni surađivati na kretanju historiografije prema digitalnom dobu kao i na popularizaciji jednog relativno nepoznatoga razdoblja hrvatske povijesti. ■

Originalni krajiški popis iz 1556. godine.

Nikola Jurišić – vojnik, diplomat i spasitelj Beča

3D rekonstrukcija utvrde Konjščina

